

Hallituksen esitys laiksi tartuntatautilain 16 ja 22 §:n muuttamisesta

**Mediatilaisuus 19.2.2021
Johtaja Jari Keinänen**

Tartuntatautilainsäädännön muutokset

Hallituksen esitys tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (HE 245/2020 vp)

- ▶ Esitys eduskunnalle 10.12.2021 > **voimaan 22.2.2021**
- ▶ Keskeiset muutokset: elinkeino- ja harrastustoimintaa sekä liikennettä koskevat toimenpiteet epidemian eri vaiheissa (58 c – 58 g §) ajalle 22.2.–30.6.2021.

Hallituksen esitys tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 6/2021 vp)

- ▶ Esitys eduskunnalle 4.2.2021 > **voimaan 1.3.2021**
- ▶ Ravitsemistoiminnan rajoituksia jatketaan ajalle 1.3.–30.6.2021 (58 a – b §)
- ▶ Valtioneuvosto säätää tarkemmista rajoituksista asetuksilla

Hallituksen esitys tartuntatautilain 16 ja 22 §:n muuttamisesta (HE 15/2021 vp)

- ▶ Esitys eduskunnalle 19.2.2021 > **voimaantulotavoite 1.4.2021**
- ▶ Muutoksella hidastettaisiin virusmuunnosten leviämistä ja nopeutettaisiin viranomaisten toimintaa, vähennettäisiin matkailusta peräisin olevia tartuntoja
- ▶ Pakollinen terveystarkastus (16 §) ja Altistuneen ja tartunnan saaneen velvollisuus antaa tietoja (22 §)

Muutokset tartuntatautilakiin

16 §

Pakollinen terveystarkastus

22 §

Altistuneen ja tartunnan saaneen velvollisuus

16 §. Pakollinen terveystarkastus

16 § (voimassaoleva) ***Pakollinen terveystarkastus***

Aluehallintovirasto voi päättää, että 14 ja 15 §:n mukaiseen terveystarkastukseen osallistuminen on pakollista, jos se on yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä.

Ehdotus 16 §:n muutokseksi:

Aluehallintovirasto voi päättää, että 14 ja 15 §:n mukaiseen terveystarkastukseen osallistuminen on pakollista, jos se on yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä.

Päätös voi kohdistua yksittäiseen tai useaan henkilöön.

Virkasuhteinen kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaava lääkäri voi tehdä yksittäistä henkilöä koskevan päätöksen pakollisesta terveystarkastuksesta, jos se on yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä.

16 §:n muutos

- Selkeytetään aluehallintoviraston mahdollisuutta tehdä pakollista terveystarkastusta koskeva kohdennettu päätös
- Päätös on mahdollista tehdä myös ennakkolisesti
- Ehdotetaan säädettäväksi kunnan ja sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavalle lääkärille mahdollisuus tehdä yksittäistä henkilöä koskeva päätös pakollisesta terveystarkastuksesta
- Säännöskohtaisissa perusteluissa kuvattaisiin tarkemmin niitä tilanteita, joissa kohdennettujen päätösten tekeminen olisi mahdollista ja tarkoituksenmukaista myös vallitsevassa covid-19-epidemiatilanteessa
- Soveltaminen joustavampaa muuttuvissa tilanteissa
 - Päätösten sisällön muuttaminen helpompaa kuin lain muuttaminen
 - Perustuisi aina ajantasaiseen epidemiologiseen ja lääketieteelliseen tilanteeseen
 - Nopeampi reagointi muutoksiin mahdollista (vrt. lainsäädäntö)

Esimerkki aluehallintoviraston päätöksestä covid-19-tilanteessa

- Aluehallintovirasto tekisi päätöksen pakollisesta terveystarkastuksesta
 - Päätöksestä määrättäisiin, missä terveystarkastus tai -tarkastukset järjestettäisiin
 - Terveystarkastuksia voitaisiin järjestää esimerkiksi lentoasemilla tai muilla vilkkaasti liikennöidyillä rajanylityspaikoilla
 - Päätöksessä voitaisiin joustavasti huomioida esim. matkustajien lähtömaan epidemiatilanne
 - Päätöksessä voitaisiin ottaa huomioon mm. THL:n suositukset
 - Päätöksessä voitaisiin huomioida joustavasti alueelliset erityispiirteet ja tarpeet
 - Yhteistyö sairaanhoitopiirien ja kuntien kanssa olennaista

Todistusten merkitys terveystarkastuksessa covid-19-tilanteessa

- Terveydenhuollon ammattihenkilö arvioisi, kuinka laaja terveystarkastus henkilölle on tarpeen tehdä
 - Jos henkilöllä esimerkiksi olisi ennakkotestitodistus ja hänen vointinsa olisi hyvä, ei tarvetta laajemmalle terveystarkastukselle ja esimerkiksi covid-19-testille välttämättä olisi
 - Jos henkilöllä olisi todistus sairastetusta, mutta jo parantuneesta tartuntataudista, ei tarvetta laajemmalle terveystarkastukselle todennäköisesti olisi
 - Rokotustodistusten osalta vaikutukset terveystarkastuksen sisältöön tulee arvioida ajantasaisen tutkimustiedon perusteella

22 §. Altistuneen ja tartunnan saaneen velvollisuus

22 § (voimassaoleva) *Tartunnan saaneen velvollisuus*

Yleisvaaralliseen tai valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen ja sairastuneeksi perustellusti epäillyn henkilön on ilmoitettava asiaa selvittäväälle lääkärille tartuntataudin leviämisen estämiseksi käsityksensä tartuntatavasta, -ajankohdasta ja -paikasta sekä niiden henkilöiden nimet, jotka ovat voineet olla tartunnan lähteenä tai saada tartunnan.

Ehdotus 22 §:n muutokseksi:

Yleisvaaralliseen tai valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen ja sairastuneeksi perustellusti epäillyn sekä tällaiseen tautiin altistuneen tai perustellusti altistuneeksi epäillyn henkilön on ilmoitettava asiaa selvittäväälle terveydenhuollon ammattihenkilölle nimensä, syntymäaikansa tai henkilötunnuksensa, yhteystietonsa, kotikuntansa sekä mahdollinen muu oleskelupaikkansa sekä muut tartuntataudin leviämisen estämiseksi tarvittavat välttämättömät tiedot.

Yleisvaaralliseen tai valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen ja sairastuneeksi perustellusti epäillyn henkilön on ilmoitettava asiaa selvittäväälle *terveydenhuollon ammattihenkilölle* tartuntataudin leviämisen estämiseksi käsityksensä tartuntatavasta, -ajankohdasta ja -paikasta sekä niiden henkilöiden nimet, jotka ovat voineet olla tartunnan lähteenä tai saada tartunnan.

22 §:n muutos

- Voimassa olevassa tartuntatautilaissa ei ole säännöstä, jonka mukaan henkilön tulisi antaa tietoja itsestään
- Altistuneen, altistuneeksi perustellusti epäillyn sekä sairastuneen ja sairastuneeksi perustellusti epäillyn henkilön tietojen kerääminen on perustunut vapaaehtoisuuteen
- Covid-19-epidemian myötä on ilmennyt tarve säätää laissa perusteet henkilötietojen keräämiselle henkilöltä itseltään
- Muutos mahdollistaisi nykyistä sääntelyä paremmin erilaisten tietojärjestelmien ja ohjelmistojen hyödyntämisen (esim. Finentry) osana tartuntatautien leviämisen ennaltaehkäisyä ja jäljitystä

Miten helpottaa järjestelmien tai ohjelmien käyttöä?

- Velvollisuus henkilötietojen luovuttamiseen antaa laissa perustan henkilötietojen käsittelyyn ja rekisteröimiseen
- Ehdotetun muutoksen myötä henkilöltä itseltään kerättäviin tietoihin sovellettaisiin tartuntatautilakiin sisältyviä tietojen käyttöä, luovuttamista ja säilyttämisaikaa koskevia säännöksiä sekä soveltuvin osin potilasasiakirjoihin liittyviä säännöksiä
- Rekisterinpitäjä voi hyödyntää erilaisia järjestelmiä/ ohjelmia tietojen keräämisessä ja rekisteröinnissä edellyttäen, että tietosuojavaatimukset on huomioitu asianmukaisella tavalla
- Erilaisten sähköisten järjestelmien käyttöön ei kuitenkaan voida velvoittaa, vaan henkilöllä tulee olla mahdollisuus antaa tietonsa myös muulla tavalla

Miten terveysturvallisuus paranee muutosten jälkeen?

16 §

Pakollinen terveystarkastus

- ▶ Aluehallintovirasto voisi määrätä pakollisen terveystarkastuksen yksittäistä tai useaa henkilöä koskevana
- ▶ Kunnan tai sairaanhoitopiirin tartuntatautilääkäri voisi tehdä yksittäistä henkilöä koskevan päätöksen pakollisesta terveystarkastuksesta

22 §

Altistuneen ja tartunnan saaneen velvollisuus

- ▶ Tartuntatautiin sairastunut, altistunut tai sellaiseksi perustellusti epäilty henkilö olisi velvollinen antamaan itseään koskevia tietoja asiaa selvittävälle terveydenhuollon ammattihenkilölle
- ▶ Tietoja olisivat: mm. nimi, syntymäaika tai henkilötunnus, yhteystiedot, kotikunta sekä tartunnan saantiin liittyviä tietoja mm. henkilöistä, jotka ovat voineet olla tartunnan lähteenä tai saada tartunnan

Tartuntatautilain muutos 22.2.–30.6.2021

Elinkeino*- ja harrastustoimintaa sekä liikennettä koskevat toimenpiteet epidemian eri vaiheissa

PERUSTASO

- asiakkaille ja osallistujille tarkoitetuissa tiloissa
 - käsien puhdistaminen
 - toimintaohjeet tartuntojen leviämisen estämiseksi
 - tilojen puhdistaminen
 - välttä oleskelu
- suoraan lain nojalla

KIIHTYMISVAIHE

- alueellinen/kunnallinen viranomaispäätös: tilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden ja muiden osallistujien on tosiasiallisesti mahdollista välttää lähikontakti toisiinsa
- Traficomien päätös matkustajamäärän rajoittamisesta enintään puoleen suurimmasta sallitusta matkustajamäärästä

LEVIÄMISVAIHE

- alueellinen/kunnallinen viranomaispäätös: asiakas- ja osallistujatilat on suljettava asiakkailta ja osallistujilta enintään kahdeksi viikoksi
 - sisäliikunta- ja urheilutilat
 - yleiset saunat ja uimahallit
 - tanssipaikat, kuoro- ja teatteriharrastustilat
 - huvi- ja teemapuistot, tivolit sekä eläintarhojen sisätilat
 - sisäleikkipuistot ja -paikat
 - kauppakeskusten yleiset oleskelutilat

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

* ravintoloista säädetään erikseen